maar ook *in het zichtbare* uitkomt, en dus ook een *uitwendige* gestalte aanneemt. Dit heeft ten gevolge dat het Verbond in het uitwendige het geestelijk of inwendig Verbond niet volkomen dekt. Beide kringen verschillen. Die van het uitwendig Verbond is veel grooter en wijder; en zelfs kan het voorkomen dat er leden van het inwendig en geestelijk Verbond zijn, die, om wat oorzaak ook, tijdelijk buiten het uitwendig Verbond leven. En overmits nu het Sacrament, geheel in overeenstemming hiermede, eveneens een verborgen geestelijke genade heeft die van zijn uitwendigen vorm stipt moet onderscheiden worden, maar welke zonder dien uitwendigen vorm niet bestaat, en door dien uitwendigen vorm aan het *uitwendig* Verbond vast is gemaakt, zoo volgt hieruit dat de kerk het Sacrament moet bedienen, aan allen die in het uitwendig Verbond begrepen zijn. *En de tweede regel* is, dat het Verbond Gods niet hoofdelijk en personeel is, maar organisch in de geslachten ligt gefundeerd. Altoos als de Heere God zijn Verbondsbelofte openbaart, heet het: „*U en uwen zade.*" Wat hier de dieper zin en strekking van is, wordt bij het Sacrament van den heiligen Doop breeder besproken. Doch nu reeds diende ook op dezen regel van het Verbond gewezen. God verklaart zijn uitverkorenen ook onder *het zaad* der kerk te hebben. En overmits het nu zijn wil is, dat zijn Sacrament aan geen zijner uitverkorenen zal onthouden worden, zoo onderwijst de Heilige Schrift ons, om ook aan het *zaad der kerk* zijn Sacrament te bedienen.

Wel is het blijkens deze beide regelen zeker, dat het Sacrament op die wijs tevens aan vele *niet*-verkorenen zal bediend worden, maar het blijkt de wille Gods te zijn, dat liever het Sacrament aan tien personen zal bediend worden, wien het niet toekomt, *dan dat één zijner uitverkorenen er van verstoken zou blijven*. Gods ontfermingen staan dus ook bij het Sacrament op den voorgrond. Ze zijn een genademiddel door Hem voor zijn oogappels bereid en ingesteld. En daarom moet in de eerste plaats zorg gedragen, en de zaak zoo ingericht, dat het aan geen van Gods lievelingen onthouden worde. Kan nu dit doel niet anders bereikt, dan doordien het tevens worde uitgereikt aan velen, die Hij *niet* uitverkoor, dan aanvaardt de Heilige Schrift deze gevolgtrekking, met drieërlei voorbehoud, waarop de kerk telkens te wijzen heeft. Ten *eerste* dat God de Heere, zoo dikwijls het Sacrament aan niet-verkorenen wordt uitgereikt, er zijn genade van terugtrekt, zoodat ze het eigenlijke Sacrament toch niet ontvangen. Ten *tweede*, dat zulk een ontvangen van het uitwendig teeken zijn oordeel met zich brengt, naar den regel dat het Ninevé verdraaglijker zal zijn in den dag des oordeels, dan Kapernaüm dat zoovele teekenen ontvangen had. En ten *derde*, dat de kerk verplicht is, door de kerkelijke tucht buiten het Verbond te sluiten een iegelijk, die door belijdenis en wandel openlijk en met opgezetten wille of opgeheven hand de heiligheden des Heeren tegenstaat.

KUYPER.

„Versneed ze en wierp ze in het vuur."

> En het geschiedde, als Jehûdi drie stukken of vier gelezen had, versneed hij ze met een schrijversmes en wierp ze in het vuur, dat op den haard was totdat de gansche rol verteerd was in het vuur, dat op den haard was.
>
> Jeremia 36 : 23.

Jójakim, Josia's zoon, is een vorst, die u, als ge hem op Davids troon ziet zitten, weerzin inboezemt.

Niet omdat hij geen krijgsheld bleek; noch ook omdat hij het oordeel Gods in het opkomen der Assyriërs niet kon tegenhouden. De tempel was toch ter verbranding opgeschreven en er was voor het diep schuldig Jeruzalem geen ontkomen.

Neen, wat weerzin in dezen bastaardtelg uit den wortel Isaï wekt is, dat hij schennig en baldadig zijn onheilige hand aan Israëls eere sloeg, en Gods heilig Woord met zijn pennemes aan flarden sneed en in het vuur van zijn haard verbrandde.

Jeremia heeft allicht van alle latere profeten de zwaarste taak gehad.

Vroegere profeten spraken van het oordeel dat komen zou, toen dat oordeel *nog verre was*. Maar toen Jeremia profeteerde, waren de donkere onweerswolken reeds dreigend boven Jeruzalem saamgepakt, en elk oogenblik stond het bliksemvuur neer te komen en zou het donkere zwerk gaan dreunen. En nu had Jeremia aan Juda en zijn koning aan te zeggen, dat die donderwolken *niet* zouden overdrijven, maar dat de bliksem zou *inslaan*.

Daar schrikte toen het volk; daar verschrikten Juda's vorsten nog van; maar de koning en zijn hofstoet niet.

Integendeel, koning Jójakim is daar gebelgd over. Dat profeteeren van Jeremia is hem een gruwel, een hinder, een ergernis. Wat vermeet die Jeremia zich wel, om aldus tegen zijn koninklijke majesteit in te gaan? Naar den kerker met dien Jeremia en dien onheilspellenden mond gestopt!

Maar ook zoo zou die goddelijke profetie nog niet verstommen.

Immers God de Heere had Jeremia uitdrukkelijk gelast, door zijn leerling Baruch, alle profetieën tegen Jeruzalem in een boekrol te laten opschrijven, en deze boekrol te doen lezen in 's konings paleis.

Met die perkamenten rol kwam Jehûdi dan ook in het paleis.

Het was winter. Guur huilde de wind om de spitsen van Jeruzalems torens. En de koning zat in zijn winterpaleis, zich warmende bij het vuur.

Nu begint Jehûdi te lezen, en al wat hij leest zijn aankondigingen van het oordeel dat over de zondige stad staat te komen. En de koning hoort het, en zijn drift ontsteekt. Hij luistert. Drie, vier profetieën hoort hij zelfs aan. Maar nu is hij zichzelf geen meester meer. En hij neemt de rolle van Gods heilig Woord uit Jehûdi's hand, snijdt ze met zijn pennemes aan stukken, en werpt de stukken in het vuur.

En of al drie vorsten van Juda, wier namen eershalve vermeld staan, t. w. Elnathan, Delâja en Gemârja, met alle kracht riepen: »o, Koning, bezondig u niet!" de koning ging toch met zijn vernielingswerk door, tot heel de rolle versneden en alle profetie in het vuur van zijn haard verteerd was.

—

Schriklijk!

Al Israëls eere school juist hierin, dat aan Israël de woorden Gods waren toebetrouwd; en een koning te Jeruzalem, die beelddrager van den Messias is, koelt zijn onheilige woede door in arren moede Gods heilig Woord te verscheuren en te vernielen, tot hij waant dat het nu weg is.

Toch was het dat niet.

Jeremia's profetieën bezitten we nog. Daar zorgde God de Heere voor, die zijn profeet gelastte, nogmaals door Baruch geheel dezelfde woorden in een rolle te doen schrijven.

Maar Jójakims zonde blijft er niet minder ontzettend om. Dat pennemes en dat vuur blijven tegen hem roepen tot in den dag des oordeels.

Want wat dreef dezen van God verlaten koning tot zijn euveldaad? Was het twijfel aan de echtheid der profetie? Was het de mindere eerbiedwaardigheid van Jeremia's persoon? Neen, wat Jójakim prikkelde in zijn nieren, was dat Gods heilig Woord *tegen hem inging*; hem en zijn volk op de kaak stelde; hun hunne zonde onverbloemd aanzei; alle mom en masker hun van het aangezicht trok; en hen met Gods ontzettende oordeelen bedreigde.

Had die profetie hem gevleid; zijn gevoel van eigen hoogheid toegesproken; en Gods oordeel verre gesteld; diezelfde Jójakim zou de heilige rolle schier afgodisch vereerd en Jeremia duurzaam aan zijn hof genood hebben.

Maar nu dit *niet* zoo was; nu Gods heilig Woord niet vleide, maar vlijmde; nu dat Woord niet van vrede, maar van oordeel sprak; nu kon Jójakim dat Woord niet uitstaan; nu komt alles wat in hem is tegen dat Woord in verzet; en in bijna kinderachtige woede snijdt hij het aan stukken met zijn pennemes en geniet er in, als hij de brokstukken er van vlam ziet vatten in het vuur.

—

En toch is deze Jójakim in dit opzicht geen eenling.

Veeleer leeft die Jójakim nog en heeft zich in alle land verveelvoudigd.

Want nog doen nu duizenden bij duizenden, wat eens Jójakim in zijn winterpaleis deed. Ze rafelen Gods Woord uiteen; ze versnijden het; en zoeken het te vernietigen. En wel ontbreken ook nu de E'lnathans en Delâja's en Gemârja's niet, die roepen: »Laat af en bezondig u niet!" maar hun geroep wordt overschreeuwd, en veel machtiger is de schare die dit versnijden en vernietigen van Gods heilig Woord toejuicht.

En zeg nu niet, dat dit roekeloos bedrijf thans uit andere drijfveeren voortkomt; want dat komt het *niet*. Och neen, evenals in Jójakims dagen, is het nog altoos de *inhoud* van dat Woord, waardoor de ongoddelijke ijver tegen dat Woord geprikkeld wordt.

Want wel zijn de hedendaagsche versnijders zich hier op verre na niet altoos bewust van. Veeleer zijn ze er bij menigte, die uit overtuiging zoo te werk gaan. Zelfs beweren niet weinigen, dat ze zóó eerst Gods Woord tot zijn eere zullen brengen. Maar zóó kunt ge hun bedrijf niet in verband zetten met de strooming der geesten, of ge merkt aan alles, hoe in hen slechts de tijdgeest werkt, en hoe die tijdgeest, om *den inhoud* van het Woord tot elken prijs van het Woord af wil.

De Bijbel moet weg. Nu wel niet door hem te verbranden, want nu hij gedrukt is, zou dat weinig baten. Maar weg uit de huisgezinnen, weg uit de scholen, weg als bron van eenig ware Godskennisse, straks ook weg uit Gods huis.

Zoolang die Bijbel nog heerschappij over de harten behoudt, kan de moderne tijdgeest niet in de harten heerschen. En daarom moet hij versneden, moet hij aan flarden gereten, en om daartoe te geraken, allereerst in zijn goddelijk gezag ondermijnd.

Die Bijbel, die den mensch op het diepst vernedert en God op het hoogste verhoogt, is een doorn in het oog van wie in den mensch roemt en alleen in het geloof aan den mensch waarborg voor de toekomst ziet.

De hooge mensch duldt die krenking van zijn menschenheere niet langer, en daarom moet ook nu nog, als eens bij Jójakim, het pennemes in het perkament.

—

En zegge nu niemand: „Van die zonde ben ik althans vrij!" want wie dat zegt, kent zich zelven niet.

Van nature gaat *elks* hart tegen Gods Woord in. Gods Woord staat ons in den weg. Het dwarsboomt onze plannen. Het strijdt tegen onze lusten. Het bestraft onze zonden. Het roept ons op ten laatsten oordeel. En wijst ons op de eeuwigheid die dan komt.

En of nu 's Heeren volk, ook in deze landen, al gruwt bij de gedachte aan de roekeloosheid waarmee de hand aan Gods heilig Woord wordt geslagen, dat baat niet met al, zoolang ge niet zelf in uw hart, en in uw huis, en in uw leven te midden van de wereld, voor dat Woord beeft, dat Woord ontziet en met uw trotschen, vleeschlijken wil voor dat Woord uit den weg gaat.

Onze eigen weerspannigheid tegen dat Woord is een verraad, dat we aan onzen God plegen en een heimelijk samenspannen met den vijand, die het op vernieling van dat Woord toelegt.

En daarom zie niet op anderen en vloek ze niet; maar zie op uzelven en uw huis.

Kan daar het ongeloovig woelen tegen dat Woord door genade overwonnen, dan baat het den Jójakims niet, of ze met hun pennemes al dat Woord zoeken te versnijden.

Dan toch zal God zijn Woord handhaven in de harten; er zal weer verschrikking en ontzetting voor dat Woord in de zielen slaan; het gezag van dat Woord zal koninklijk en met majesteit heerschen; en ook nu nog zal dat Goddelijk Woord ons vernederen en daardoor opheffen, ons verbrijzelen en daardoor troosten.

Satan heeft zijn Jójakims, door wie hij het poogt te vernietigen. Maar ook de Heilige Geest heeft nog altoos zijn Baruchs, die het weer in orde voor u stellen.

En als het getuigenis van dien Heiligen Geest dat Woord maar in uw binnenste bezegelen mag, dan leeft het en zal het blijven leven, en zegen zal er van uitstroomen, tot eens het laatste woord der profetie zal zijn vervuld.

KUYPER

Amsterdam, 7 Maart 1890.

In de kerk van Zwijndrecht zijn groote dingen geschied.

Vooral de afzetting van Ds. Sleeswijk Visser te Rijsoord had eindelijk veler oog voor den verderfelijken invloed van de Synadale organisatie doen opengaan, en den kerkeraad onder de leiding van haar predikant Ds. A. Knoll, bewogen op betere regeering der kerk naar den eisch van Gods Woord bedacht te zijn.

Zonder veel drukte te maken, sloeg daarom de kerkeraad den practischen weg in, hierin bestaande, dat hij stil voortging zijn kerk te besturen, maar zich onthield van alles wat wel de Synodale reglementen geboden, doch tegen Gods Woord streed.

Tevens nam de kerkeraad, door het gebeurde te Rijsoord geleerd, bijtijds zijne maatregelen, om, mochten de Synodalen ook hier de kerk van hare goederen komen berooven, gelegenheid voor de vergadering der geloovigen te openen.

Dit wierd natuurlijk door Synodale vrienden naar het Classicaal bestuur van Dordt en het Prov. kerkbestuur van Zuid-Holland verklapt en overgebrieft, en niet lang duurde het dan ook, ot de machthebbers lieten van zich hooren.

Eerst nam men den ouderling A. Pijper onder handen, die pas was opgetreden, en als kerkvoogd nog niet eens een vergadering der kerkvoogdij had bijgewoond. Hem wilde men blijkbaar, juist wijl hij kerkvoogd was, eerst onschadelijk maken. Op de kerkegoederen hebben de heeren het altoos het eerst gemunt.

Zoo wierd dan bij een missive van het Classicaal kestuur No. 203 de heer A. Pijper provisioneel geschorst. Niet de overige leden van den kerkeraad, wier zaak bij missive N°. 202, onder dagteekening van 24 Januari jl. naar het Provinciaal kerkbestuur van Zuid-Holland wierd verwezen.

Vooraf waren alle leden van den kerkeraad opgeroepen, om voor het Classicaal bestuur van Dordt te verschijnen; maar zij waren niet verschenen, en vonden het beter *dit* schrijven aan genoemd bestuur in te zenden:

Afschrift.

—

Aan het Classicaal Bestuur van Dordrecht.

De kerkeraad van Zwijndrecht, heeft de eer, u naar aanleiding van eene missive dato 20 Januari, aan elk lid van den kerkeraad persoonlijk gericht, als antwoord daarop het volgende te melden: Dat de kerkeraad niet voornemens is, aan uwe oproeping om aanstaanden Vrijdag 24 Jan. 1890 voor u als zich noemend Classicaal Bestuur van Dordrecht te verschijnen, op grond, dat hij u als zoodanig naar aanleiding van uwe handelingen tegen Gods Woord niet kan erkennen. Gij hebt toch, door er in te berusten, dat broeder Sleeswijk Visser van Rijsoord werd afgezet, wel wettig naar de reglementen, maar niet naar Gods Woord gehandeld; daar men volgens dat Woord niemand uit zijn ambt ontzetten mag, dan wegens een ergerlijk leven of dat hij de hoofdwaarheden van Gods Woord loochent, dus alleen om leven en leer. Gij hebt toegelaten, al was het onder protest, dat het beroep van den heer Lieftinck naar Sliedrecht werd geapprobeerd; gij zijt tegen de goedkeuring van dat beroep niet opgekomen, omdat Z.Ew., gelijk genoegzaam uit zijne prediking en geschriften blijkt, de hoofdwaarheden van Gods Woord verwerpt, maar hebt het in den vorm gezocht.

De kerkeraad van Zwijndrecht heeft genoegzaam getoond, dat hij van de zich noemende Besturen der Ned. Herv. kerk niet wil weten; hij heeft toch geweigerd; drie attestatiën in te schrijven, op grond, dat die drie personen zich hadden laten aannemen bij een kerkeraad, die den hoofdinhoud van Gods Woord verwierp; en het strijdig is met tucht en orde, dat men zich in dezelfde kerk in een andere gemeente mag laten aannemen, hetwelk de gruwelijkste losbandigheid in de hand werkt. Het hoofd van den kerkeraad van Zwijndrecht is niet naar Rijsoord gegaan, om daar in de vacature naar de reglementen, maar gelijk uit bovenstaande is aangetoond, niet naar Gods Woord, te gaan prediken. De kerkeraad liet gedurig, als de eigen leeraar verhinderd was op te treden, predikanten uit de Christelijke Gereformeerde kerk en uit de Nederduitsche Gereformeerde kerken voor de gemeente optreden.

De kerkeraad geeft u door dezen te kennen, dat hij in hetzelfde voetspoor wenscht voort te wandelen en de gemeente te regeeren naar Gods Woord. Hij is vervolgens niet meer voornemens op eenige missive, die hij van de Besturen van het Nederd. Hervormd Kerkgenootschap mocht ontvangen, te antwoorden, op grond dat al die Besturen toonen geen eerbied en ontzag te hebben voor Gods Woord, doordat zij de reglementen boven het dierbaar getuigenis Gods handhaven. Het is hun uit alles gebleken, dat de Besturen geen rekening houden met Gods Woord, maar iemand alleen uit zijn ambt ontzetten of in het ongelijk stellen naar menschelijke instellingen. Het is de bede van den kerkeraad, dat ook uwe oogen voor deze breuke mogen worden geopend, en zijn zij geopend, dan geve de Koning der Kerke Gods, wiens eere ons boven alles ter harte moet gaan, u kracht en genade om met zulke zondige banden te breken, om niet in te gaan tegen Gods Woord en uw geweten, bedenkende, dat wij allen eenmaal rekenschap zullen moeten doen van al onze handelingen aan Hem, die onze harten kent en een jaloersch God is omtrent zijne eere.

Gedaan in onze kerkeraadsvergadering van 21 Januari 1890.

De kerkeraad,

Ds. A. KNOLL.
C. SCHULLER,
W. VLIEGENTHART, } *ouderlingen.*
A. PIJPER,
J. BAAN,
L. VAN LOON, } *diakenen.*

Het Provinciaal kerkbestuur van Zuid-Holland trad dan ook reeds spoedig handelend op en ging op 24 Februari tot de afzetting van den predikant en al de leden van zijn kerkeraad over.

De schorsingsbul van den heer A. Pijpers luidde aldus:

No. 203.

Het Classicaal Bestuur van Dordrecht,

Ontvangen hebbende het bericht, dat te Zwijndrecht pogingen in het werk gesteld worden, om aldaar eene doleerende kerk te vormen, en dat dat streven in de hand gewerkt wordt door de leden van den kerkeraad der Nederduitsche Hervormde Gemeente aldaar,

Gezien dat de heer Anthonie Pijper, die tot het Kerkbestuur van de Nederduitsche Hervormde Gemeente te Zwijndrecht behoort, ook Ouderling is bij die Gemeente,

Gezien het Proces-verbaal van Praeses en Scriba van het Classicaal Bestuur van Dordrecht, dd. 20 Januari 1890, volgens hetwelk genoemde heeren zijn opgeroepen, om op heden voor het Classicaal Bestuur van Dordrecht te verschijnen,

Gezien het antwoord van den heer A. Pijper op genoemde oproeping dd. 21 Januari 1890, gereg. sub. No. 201, dat de kerkeraad van Zwijndrecht van de zich noemende besturen der N. H. Kerk niet wil weten, en dat hij niet voornemens is aan onze oproeping gehoor te geven, omdat hij het Classicaal Bestuur van Dordrecht niet als zoodanig kan erkennen,

Overwegende, dat zulks is verstoring van orde en rust, en verzuim en vergrijp in de uitoefening van kerkelijke betrekkingen,

Gezien art. 47 en 48, Reglement Kerkelijk Opzicht en Tucht,

Schorst provisioneel den heer Anthonie Pijper als Ouderling bij de Nederduitsche Hervormde Gemeente te Zwijndrecht.

Afschrift van dit besluit zal gezonden worden aan den bezwaarde, aan den Kerkeraad en het Kerkbestuur der Ned. Hervormde Gemeente te Zwijndrecht, aan den Burgemeester van Zwijndrecht en aan het Provinciaal Kerkbestuur van Zuid-Holland.

Tegenwoordig waren R. Visscher, Praeses, C. M. van Oosterzee, Assessor, D. van Popta, L. C. Terneden, A. Vogelaar, G. Sillevis en A. W. L. Talma, Scriba

Gedaan in de buitengewone vergadering van het Classicaal Bestuur van Dordrecht op den 24sten Januari 1890 te Dordrecht gehouden.

R. VISSCHER, *Praeses.*
C. M. VAN OOSTERZEE, *Assessor*, qq.
VAN POPTA, qq.
L. C. TERNEDEN.
A. VOGELAAR PZ.
G. SILLEVIS.
A. W. L. TALMA, *Scriba.*

Voor eensluidend afschrift,
A. W. L. TALMA,
Scriba.

Is reeds dit stuk opmerkelijk om de namen die er onder staan, dit is niet minder het geval met de afzettingsbul van het Provinciaal kerkbestuur van Zuid-Holland, die in dezer voege sprak:

Afschrift.

—

Het Provinciaal Kerkbestuur van Zuid-Holland, ontvangen hebbende een afschrift eener uitspraak dd. 24 Januari 1890, No. 202, waarbij het Classikaal Bestuur van Dordrecht, overwegende dat de bezwaren tegen de heeren Anne Knoll, predikant, Casper Schuller en Willem Vliegenthart, ouderlingen, Jan Baan Azn. en Lambertus van Loon, diakenen, allen Kerkeraadsleden der Ned. Hervormde Gemeente te Zwijndrecht, aanleiding zouden kunnen geven tot ontzetting uit eene kerkelijke bediening, de behandeling der zaak schorst en verzendt naar het Provinciaal Kerkbestuur voornoemd, met kennisgeving aan ieder der bezwaarden;

Gezien een proces-verbaal, waarbij het Moderamen des Classikalen Bestuurs verklaart, onder datum van 20 Januari 1890, de leden des Kerkeraads voornoemd te hebben opgeroepen om voor het Classikaal Bestuur te verschijnen op 24 Januari ll, en het antwoord des Kerkeraads op deze oproeping;

Gezien het proces-verbaal van een getuigenverhoor; op last der Commissie van onderzoek te Dordrecht gehouden den 13 Februari 1890, door getuigen onderteekend; het antwoord van het Moderamen des Classikalen Bestuurs, dd. 15 Februari, op een schrijven van de Commissie voornoemd;

Gehoord het rapport der Commissie, belast met het onderzoek dezer tuchtzaak namens het Provinciaal Kerkbestuur van Zuid-Holland;

Overwegende wat de feiten betreft;

1. dat de heer Anne Knoll, predikant te Zwijndrecht, in overleg met de leden des Kerkeraads bij leden der gemeente persoonlijk is rond geweest om geld in te zamelen voor het bouwen eener nieuwe kerk, en dezelve uit te noodigen zich bij hem aan te sluiten om het kerkverband met de Nederlandsche Hervormde Kerk te verbreken;

2. dat die predikant met een aantal leden der gemeente eene van den kansel afgekondigde vergadering heeft gehouden, waarin besloten is geene Christelijke Gereformeerde gemeente te stichten, maar zooals werd uitgedrukt, eene Doleerende Kerk;

3. dat de predikant in overleg met en medewerking van de Kerkeraadsleden grond heeft gekocht om een kerk en pastorie te bouwen;

4. dat de predikant op 19 Januari 1890 van den kansel heeft afgekondigd, dat bestek en teekening van de doleerende kerk en pastorie in den loop der week ter visie zouden liggen;

5. dat de predikant van de zich aanmeldende nieuwe lidmaten vergt, dat zij zich bereid verklaren bij de doleerenden zich aan te sluiten;

6. dat de leden des Kerkeraads der Ned. Herv. gemeente te Zwijndrecht, opgeroepen om in de vergadering des Classikalen Bestuurs te verschijnen, een brief d.d. 21 Januari 1890 hebben ingezonden, waarin zij verklaren niet te verschijnen, omdat zij het Classikaal Bestuur als zoodanig niet erkennen; »dat de Kerkeraad van Zwijndrecht genoegzaam getoond heeft, dat hij van de zich noemende Besturen der Nederl. Hervormde Kerk niet wil weten;"

»dat de Kerkeraad gedurig, als de eigen leeraar verhinderd was op te treden, predikanten uit de Christelijke Gereformeerde Kerk en uit de Nederduitsche Kerken voor de gemeente liet optreden";

dat de Kerkeraad te kennen geeft, »dat hij in hetzelfde voetspoor wenscht voort te wandelen en de gemeente alleen te regeeren naar Gods Woord" en »niet meer voornemens is op eenige missive, die hij van de Besturen van het N. H. Kerkgenootschap mocht ontvangen, te antwoorden";

dat het Classikaal Bestuur, in zijne vergadering van 24 Januari ll., »overwegende, dat zulks is verstoring van orde en rust, en verzuim en vergrijp in de uitoefening van kerkelijke betrekkingen, en aanleiding zou kunnen geven tot ontzetting uit eene kerkelijke bediening", naar art. 47 Reglement voor Kerkelijk Opzicht en Tucht de behandeling der zaak heeft geschorst en verzonden naar het Provinciaal Kerkbestuur van Zuid-Holland;

dat dit Bestuur, ten einde een laatste poging aan te wenden om deze verkeerdheden in den geest der broederlijke liefde uit den weg te ruimen, de leden des Kerkeraads heeft opgeroepen om voor eene Commissie te verschijnen te 's-Gravenhage, den 19 Februari, des namiddags te twee uur, in de Consistoriekamer der Kloosterkerk;

dat geen enkele hunner aldaar is verschenen, hoewel zij allen den oproepingsbrief hebben aangenomen, blijkens de ten processe aanwezige stukken;

Overwegende in rechten:

dat de handelingen hierboven vermeld sub 1, 2, 3, 4, 5 in strijd moeten geacht worden met de plechtige beloften, bij de bevestiging afgelegd, om naar vermogen mede te werken tot den bloei der Nederlandsche Hervormde Kerk met opvolging van hare verordeningen;

dat zij, door Kerkeraadsleden gepleegd, in strijd zijn met de verplichtingen des Kerkeraads om zich in alles naar de reglementen te gedragen en toe te zien dat deze worden opgevolgd;

dat de brief des Kerkeraads, sub No. 6 vermeld, ten duidelijkste toont, dat de leden des Kerkeraads het vaste voornemen hebben genomen, om zich met woord en daad van de Nederlandsche Hervormde kerk af te scheiden en, zooveel het in hun vermogen is, de leden der Hervormde Gemeente te Zwijndrecht in hunne afscheiding mede te sleepen, en alzoo scheuring en verwarring, twist en tweedracht in de gemeente te verwekken;

dat deze handelingen niet anders kunnen beschouwd worden dan als verstoring van orde en rust, en verzuim en vergrijp in de uitoefening van kerkelijke betrekkingen, waarop in de gegeven omstandigheden en inzonderheid wegens de houding van beklaagden, tuchtmiddelen dienen te worden toegepast;

Rechtsprekende in eersten aanleg;

Gezien art. 11 Algemeen Reglement; art. 13 Reglement voor de Kerkeraden; art. 39 Reglement voor het Godsdienstonderwijs; artt. 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 14, 19, 21, 28, 37, 47, 50, 51 Reglement voor Kerkelijk Opzicht en Tucht;

Verklaart de Heeren ANNE KNOLL, predikant,
CASPER SCHULLER,
WILLEM VLIEGENTHART, } Ouderlingen,
JAN BAAN AZN. en
LAMBERTUS VAN LOON, } Diakenen,
schuldig aan verstoring van orde en rust en aan verzuim en vergrijp in de uitoefening van kerkelijke betrekkingen;

Ontzet hen uit alle ambten en kerkelijke bedieningen door hen bekleed in de Ned. Hervormde Gemeente te Zwijndrecht en in de Nederlandsche Hervormde Kerk, alsmede van het lidmaatschap der Nederlandsche Hervormde Kerk;

Bepaalt dat afschrift dezer zal gezonden worden aan ieder der beklaagden binnen acht dagen, aan den Kerkeraad der Ned. Herv. gemeente te Zwijndrecht, aan de Heeren Kerkvoogden der Ned. Herv. gemeente aldaar, aan het Classikaal Bestuur van Dordrecht, aan den Heer Burgemeester van Zwijndrecht, aan den Minister van Financiën, en zoodra deze uitspraak kracht van gewijsde zal hebben verkregen, aan de Algemeene Synode der Nederlandsche Hervormde Kerk, en een afschrift geplaatst in de officieele Kerkelijke Courant.

Gedaan in de buitengewone vergadering van het Provinciaal Kerkbestuur van Zuid-Holland, gehouden te Rotterdam, den 21 Februari 1890.

Tegenwoordig de Heeren L. Doedes Dzn., *President*, E. César Segers, *Vice-President*, Jhr. P. O. H. Gevaerts van Simonshaven, W. Zégers, Dr. J. H Gunning J.Hzn., A. Bosman, J. C. van Slee, Dr. G. J. van der Flier en A. Loeff, *adviseerend lid* en *Secretaris*.

(*was get.*) L. DOEDES DZN, *President.*
E. CÉSAR SEGERS, *Vice-President.*
P. O. H. GEVAERTS VAN SIMONSHAVEN.
W. ZÉGERS.
J. H. GUNNING J.HZN.
A. BOSMAN.
J. C. VAN SLEE.
G. J. VAN DER FLIER.
A. LOEFF, *adv. lid* en *Secretaris.*

Voor eensluidend afschrift.
De Secretaris des Provincialen Kerkbestuurs van Zuid Holland,
A. LOEFF.

Let nu eens op al deze namen, en ge ziet, dat ook hier, we meenen uitsluitend, »orthodoxe" mannen handelend optraden, Zelfs Ds. Van Oosterzee van Sliedrecht. En wat dan te zeggen van een Classicaal bestuur als dat te Dordrecht, dat in de zaak van Sliedrecht klaagt over het Provinciaal kerkbestuur, en jammert dat het »omzetten der Besturen" niet helpt; en thans met datzelfde Provinciaal kerkbestuur saamspant, om een kerkeraad die zijn kerk naar Gods Woord wil regeeren, als kerkelijk des doods schuldig, at te maken.

Moge aan Ds. Knoll en zijn kerkeraad in rijke mate moed en volharding worden geschonken, om zich niet te laten imponeeren, maar, er kome wat er kome, in de kracht huns Gods voor zijn waarheid pal te staan.

Eindelijk is er dan toch over de Sliedrechtsche quaestie een vlugschrift uitgekomen, waarin al de processtukken bijeen staan.

Het zag het licht bij Koebrugge en De Zeeuw te Dordrecht, en is, hoezeer ook anoniem uitgegeven, toch kennelijk uit den hoek van het Classicaal bestuur van Dordrecht afkomatig.

Blijkbaar is men te Dordrecht verontwaardigd over de handelwijze van het Provinciaal kerkbestuur van Zuid-Holland. Althans we lezen op blz. 90:

Met den meest denkbaren spoed werd, op verzoek van den kerkeraad, andermaal eene buitengewone vergadering van het Prov. Kerkbestuur van Zuid-Holland samengeroepen. En wat zeker weinigen hadden verwacht geschiedde. Het Provinciaal Kerkbestuur van Zuid-Holland, samengesteld, met één enkele uitzondering — let wèl! — uit rechtzinnige predikanten en ouderlingen, sloeg geen acht op de wenschen van het belijdend deel der Sliedrechtsche gemeente, geen acht op de dringende beden, op de conscientie-kreten, van die zijde vernomen, maar verklaarde bij dusgenaamde eindbeslissing het beklag van den kerkeraad tegen het Besluit des Classikalen Bestuurs van Dordrecht d.d. 27 Nov. '89 gegrond, vernietigde dit Besluit, en droeg, volgens de Nieuwsbladen, zonder eenig gewetensbezwaar, maar ook zonder